

Muamele vergisi hakkında kanun

(Resmî Ceride ile neşir ve ilânı : 31/V/1927 - Sayı : 598)

No.
1030

BİRİNCİ MADDE — Türkiye dahilinde kuvayi muharrike ile müteharrik bil-
num sınaî müesseselerde imal edilip dahilde sarfedilen mevad ile haricede imal
ilib Türkiyeye idhal edilen mevaddan kıymetleri itibarile yüzde altı ve harice
vkedilecek biçümle mevaddan kıymetleri itibarile yüzde iki buçuk ve bankacılık
çortacılık edenlerin ifa eyledikleri muamele sebeбіle, faiz, iskonto, aciyo ve prim
bi her ne nam ile olursa olsun aldıkları mebalığden de keza yüzde iki buçuk nis-
tinde muamele vergisi istifa olunur.

İKİNCİ MADDE — Muamelât veya mukavelâtta aksine şerait ve tasrihat bu-
ımadıkça muamele vergisi ilk müşteriye aittir. Ancak ihrac veya dahilde imal
ilen mevad için vergi, ihrac veya imal edenlerden alınır.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Atideki mevad ve muamelât muamele vergisinden müs-
nadır:

- a- İdhal veya imal veya bey ve fruht veya ihracı tahtı inhisarda bulunan me-
d,
- b - Vals ve elek tertibatı olmayıb munhasıran düz kırma imal eden adi değirmen-
mamulâtı,
- c - Ekmek fabrikalarında imal olunan ekmek,
- d - Her nevi ham ve külçe halinde cevahiri madeniye ile yıkanmış ve yıkanma-
ş maden kömürleri ve kok ve briket ve odun kömürleri,
- h - El ile imal olunan kilim ve halılar,
- v - Gazete ve risale ve kitaplar,
- z - Gümrük tarife kanunu ve kavanini saire mucibince muafiyeti rüsumiyeye
ızhar olan zevata aid mevad ile bu muafiyete tâbi diğer bilûmum mevad ve eşya
uafiyeti rüsumiyeye mazhar olan sefarethanelerle memurini siyasiye ve sair ze-
te aid mevad (muamelei mütekaribile şartile).

DÖRDÜNCÜ MADDE — Dahildeki sınaî müesseselerde imal olunan mevadın
ıamele vergisi, işbu muamelâtın mevadı ibtidaiyesinden evvelce hini idhalinde ve
hini imalinde alınmış olan muamele vergilerinin tenzili suretile hesab ve isti-
olunur.

İmal dolayisile muamele vergisi alınmış olan mevad, harice sevk olunduğu su-
te yeniden ihrac itibarile muamele vergisine tâbi değildir.

BEŞİNCİ MADDE — Memaliki eenebiyeden idhal olunan mevaddan alınmış
ın muamele vergisi mevadı mezkûre tekrar harice sevk olunduğu surette yeni-
n ihrac itibarile muamele vergisine tâbi olmayacağı gibi evvelce bu mevaddan
ii idhalde alınmış olan muamele vergisinin % 3,5 ı ihracda iade olunur. Harice-
n muvakkaten idhal edilmiş olup tekrar ihracında gümrüğü iade olunan mevadın
ıamele vergisi de hini idhalinde alınarak ihracında iade edilir.

ALTINCI MADDE — Türkiye dahilinde bulunan ve işbu vergi ile mükellef
ın sınaî müesseseler eshabı işbu kanunun neşrini müteakib mensub oldukları

maliye dairelerince kendilerine matbu olarak tevzi edilen beyannameleri bir hafta zarfında imlâ ve vesika mukabilinde aynı mal dairelerine tevdi ile mükelleftirler.

Kanunun neşrini takip eden bir ay nihayetine kadar kendilerine matbu beyanname verilmeyen bu vergi ile mükellef sınıfl müesseseler eshabı mensub oldukları maliye dairelerine keyfiyeti tahriren ihbar ve vesika ahz ederler. Bu kabil müesseselerin beyannamelerinde muharrer vaziyetlerinde atıyın vaki olacak tebeddülâtın ve işbu vergi ile mükellef olmak üzere yeniden teessüs edecek sınıfl müesseselerin da eshabı tarafından bir ay zarfında mensub oldukları maliye dairelerine tahriren bildirilmesi mecburidir.

YEDİNCİ MADDE — Bu vergi ile mükellef sınıfl müesseseler eshabı maliye dairelerince her sene kânunusanide te'edid edilmek üzere musaddak bir ve icabına göre müteaddid mevad-ı ibtidaiye, imalât ve satış defterleri tutmağa ve bu defterleri evrakı müsbitelerile beraber sene hitamından itibaren bir sene müddetle muhafazaya mecburdurlar.

Defatir ve evrakı mezkûre maliye müfettişleriyle mahalleri maliye memurları rüesasının tetkik ve mürakabesine tâbidir.

SEKİZİNCİ MADDE — Sınıfl müesseselere aid muamele vergisi tutulan defterlere nazaran sattıkları mevad-ı mamule kıymetleri üzerinden hesap olunur ve her ayın birinci günü müesseselerin mensub oldukları maliye dairesine verecekleri bir beyanname üzerine tahakkuk ettirilir. Beyanname itasında on günden ziyade teahhur vuku bulduğu takdirde vergi mahallinde kuyud ve vesaik üzerinden reser maliye dairelerince yüzde on fazlasıyla tahakkuk ettirilerek tahsili emval kanununa tevfikân alınır. Verilen pey akçeleri katî satış bedeline mahsub edilmedikçe vergiye tâbi olmaz.

DOKUZUNCU MADDE — Haricde imal edilip Türkiyeye idhal edilmiş olan mevadın vergisi, idhalât eshabının veya bunlar namına hareket eden komisyoncu veya vekillerinin alâkadar maliye memurlarına verecekleri beyannameler üzerine tahakkuk ettirilir.

İşbu beyannamelerde eşyanın nevi, mahiyeti, evsafı, orijinal faturanın kıymeti ile mevridine kadar ihtiyar edilen kâffei masarif ve rüsumun yekûnu irae olunur ve işbu yekûn muamele vergisine matrah ittihaz edilir.

Gümrüğe verilen idhalât beyannamesinin bir nüshası musaddakasıle orijinal faturanın asıl veya sureti beraber tevsiq beyannameye rabtolunur.

ONUNCU MADDE — İdhalât eşyasına aid olarak dokuzuncu maddede mezkûr mükellefin tarafından verilen beyannamelerde münderic kıymetlere mal memurlarınca kanaat hâsıl olmadığı takdirde eşyayı mezkûrenin sevk ve imrarına mümanaat edilmeksizin vergisi beyanname muharrer kıymet üzerinden alınarak ve ihtilâflı olan mikdarı teminata rabtedilerek kıymetin tedkik ve takdiri mahal-î ticaret ve sanayi odasınınca ve bulunmadığı takdirde belediyelerce müntehib ve muhalef üç kişilik ehli vukufa tevdi olunur. bu suretle teşekkül edecek ehli vukufun ittihaz edeceği karar beyanname eshabına tahriren tebliğ edilmekle beraber bir sureti de mahallin en büyük mal memuruna irsal edilir. Bu karara gerek mükellef ve gerek mahallin en büyük mal memuru tarihi tebliğinden itibaren on beş gün zarfında itiraz edebilir. İtirazatı vakıa mahallin en büyük mülkiye memuruna veya tevkil edeceği zatın tahtı riyasetinde biri rüesayi memurunu maliyeciler ve biri ticaret ve sanayi odasınınca ve bulunmadığı takdirde belediyelerce müntehab üç zatten mürekkeb temyiz heyeti tarafından otuz gün zarfında tedkik ve su-

reti nihaiyede intaç ve karara rabtolunur. İşbu kararı nihaiye göre tahakkuk eden vergi farkı beyanname ashabından tahsil olunur.

ON BİRİNCİ MADDE — İhracat mevadından alınacak vergi mal sahiblerinin reyahud bunların namına hareket eden vekil veya komüsyoncuların gümrüğe verlikleri ihracat beyanamesine mutabık ve rüsumat idarelerince musaddak olarak naliye dairesine verecekleri beyannameler üzerine tahakkuk ettirilir. İşbu beyannamelerde gösterilen eşya fiatları mahreğgümrük dairesinin merbutu bulunduğu bazaara merkezindeki fiatlar olup bu fiatlar o mahalde borsa varsa borsa fiatına, borsa yoksa veya mevzubahs eşya borsaya tâbi değilse ticaret odalarınca ve ticaret odası olmayan mahallerde belediye idarelerince her ay için tanzim ve ilân edilecek aylık vasatî fiatlara göre tesbit ve vergi bu fiatlar üzerinden istifa olunur.

Ticaret odasınca veya belediye idarelerince tanzim olunan fiat listeleri aleyhinde gerek alâkadarlar, gerek mal memurları vilâyet idare heyetleri nezdinde haklı itiraza malik olup idare heyetlerinin kararı katğidir. Şu kadar ki, fiat listelerine aksi olacak itirazat ihracatı tehir edemez.

ON İKİNCİ MADDE — İhracat mevadından olan yaprak tütününün muamele vergisi istisnaen hini ihraçda alınmayıb mahallerinde ilk transferde müşterilerin Tütün inhisarı idarelerince musaddakan Maliye dairelerine verecekleri beyannameler üzerine tahakkuk ettirilerek istifa olunur.

ON ÜÇÜNCÜ MADDE — Bankacılık ve sigortacılık edenler her sene kânunusani ibtidasında teccid edilmek üzere bir muamele vergisi defteri tutmakla ve komisyon, faiz, iskonto, acıyo ve prim gibi her ne nam ile olursa olsun aldıkları mealiğ mükdarına göre tahakkuk eden muamele vergisini yevmiye müfredat üzerine aydetmekle mükelleftirler. Bu deftere nazaran ay gayelerinde tahakkuk eden vergiler ertesi ayın nihayet onuncu gününe kadar bir irsaliyeye idhalen mal sandığına teslim olunur. Verginin tediyesinde tehhürat vaki olduğu takdirde maliye dairesince mahallinde kuyud ve vesaik üzerinden vergi resen tahakkuk ettirilerek yüzde on fazlasile tahsili emval kanununa tevfikkan istifa olunur.

Maliye müfettişleri ile mahalleri maliye memurları rüesası bu müessesata aid muamele vergisi defterleri ile buna aid vesaiiki tedkik edebilirler.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Sekizinci ve on üçüncü maddelerde muharrer tehhürler hariç olmak üzere bu kanun ahkâmına muhalif harekette bulunanlar hakkında memurini maliyece vukubulan müracaat üzerine sulh mahkemelerince filin tahiyet ve derecesine göre yirmi beş liradan iki yüz liraya kadar hafif cezayı nakli ahzolunmakla beraber vergi ziyayı sabit olduğu takdirde ziyaa uğrayan vergi miktarı dahi iki kat olarak hükmolunur.

ON BEŞİNCİ MADDE — İdhalât ve ihracat mevaddına aid vergi teminata tabten üç müsavi taksitte ve üç ay zarfında müeccelen istifa edilebilir. Bu suretle teccil olunan vergiler vaktinde tediyeye edilmediği takdirde teahhür eden taksit yüzde on fazlasile ve henüz vakti gelmeyen taksitlerle birlikte tahsili emval kanununa tevfikkan tahsil olunur. Vergisini, tayin edilen taksit müddetlerinde tediyeye etmemekte tekerrürü görülen mükelelfe bir daha teccil müsaadesi verilmez.

ON ALTINCI MADDE — Ehli vukuf ile temyiz heyetine ita edilecek ücreti hürriyet Maliye vekâletince takdir olunur.

ON YEDİNCİ MADDE — Bu kanun mucibince verginin tahakkuk ve istifası müteallik tanzim edilecek beyannamelerle merbutat ve müteferriatı ve tebliğname ve irsaliyeler ve vesikalar damga resminden muaftır.

ON SEKİZİNCİ MADDE — 10 şubat 1926 tarih ve 735 numaralı istihlâk vergisi kanunu ve 9 haziran 1926 tarih ve 924 numaralı mevadî müzeyyelenin umumî istihlâk vergisine raci ahkâmı mülğadır.

ON DOKUZUNCU MADDE — Bu kanun 1 haziran 1927 tarihinden muteberdir.

YIRMİNCİ MADDE — Bu kanunun ahkâmını icraya Adliye, Dahiliye ve Maliye vekilleri memurdurlar.

MUVAKKAT BİRİNCİ MADDE — Bu kanunun tatbiki ahkâmı için mevcut tahsisat kifayet etmediği takdirde Maliye vekâleti 1927 bütçesinin muhtelif fasl ve maddelerinde tahakkuk ettirilecek tasarrufattan azamî 200 000 liralık miktarın bir faslı mahsusa naklile bu tahsisattan 1927 kadrosu nazarı itibare alınmal sızın, İcra Vekilleri Heyeti karare ile, icab eden teşkilâtın icrasına ve masarifin ifasına Maliye vekili mezundur.

MUVAKKAT İKİNCİ MADDE — Yedinci ve on üçüncü maddelerde mükelefiyetleri gösterilenler kanunun mevkii meriyete vazından itibaren on beş gün zarfında mensub oldukları maliye dairelerine müracaatla 1927 senesine aid defterlerini tasdik ettirmeğe mecburdurlar. Defterlerini muayyen müddet zarfında tasdik ettirmeyenler hakkında on dördüncü madde ahkâmı tatbik olunur.

MUVAKKAT ÜÇÜNCÜ MADDE — Bu kanunun mevkii meriyete vazı tarihinde depolarda mevcut olup umumî istihlâk vergisi tediye edildiği kuyud ve vesiki lâzimesile isbat edilen mevaddan ayrıca muamele vergisi alınmaz. Ancak kabûl mevaddın on beş gün zarfında mahallî maliye dairelerine bir beyanname ile bildirilmesi meşruttur. Depolarda mevcut olup ilk transfer muamelesi yapılmış fakat umumî istihlâk vergisi tediye edilmemiş bulunan yaprak tütünler, Tütün hissar idaresinin 1926 vasatî mubayaa fiyatı üzerinden bu vergiye tâbi tutulur.

21 mayıs 1927

<i>Cumhuriyet Riyasetine tebliği</i>	:	22 - V - 1927 tarih ve 1/1002 No. lu tezkere i
<i>Berayi neşir ve ilân kanununun Başvekâlete tebliğ edildiğini müşir Cumhuriyet Riyasetinden mevrud tezkerenin tarih ve numarası</i>	:	26 - V - 1927 tarih ve 4/211
<i>Müzakeratı ihtiva eden zabıt ceridelerinin cild ve sayfası</i>	:	Cild Sayfa
	:	27 70
	:	32 91,127,133:140,143:145,150,170,181, 182,186:188
<i>İşbu kanunun alâkadar olduğu diğer kanunların numarası</i>	:	735,924